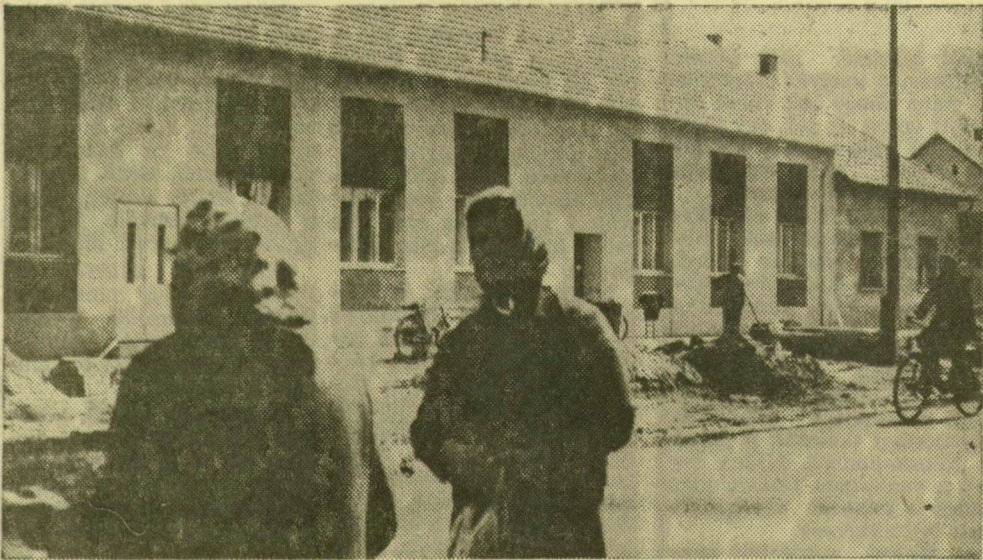

Felújították Sándorfalva művelődési házát

Molnár József felvétele

A felújított művelődési ház

Néhány évvel ezelőtt lapunkban is említettük, hogy Sándorfalva gondjai között első helyen áll iskoláinak és művelődési házáinak rossz állapota. Fontos dolgokra, orvosi rendelőre, előtte pedig vízhálózat építésére költötte pénzt a nagyközség, nagyon tehát meggyarazni se kellett, miért kell várni néhány évet. Három iskolát újítottak föl a közelmúltban, minden évben egyet, és most készült el a régi művelődési házból az új. Sokan aggodalmaskodtak annak idején, érdemes-e toldozni-foldozni az öreg épületet, hiszen sokat költöttek már rá, a vakolat mégis hol itt, hullott, hol ott. Az épület mostani állapotát látva minden ko-

rábbi aggodalom eloszlik. Csak az épület külső falai maradtak meg, ami azon belül van, mind új; a padló, födém és a válaszfalak is. Helyiségekkel ugyan most sem bővelkedhet a művelődési ház, de van nagyterme, izléssel berendezett kis-terme és nagyszerű klubszobája. Michna József, a művelődési ház igazgatója örömmel mondja, most egyszerre három csoport tarthatja foglalkozását. Akkor se nagyon zavarják egymást, ha éppen a teljes citerazenekar műsziál. Külön öltöző és főtájszoba is van az épületben. Az udvar felőli falakat most vakolják a tanács építőbrigádjának a tagjai. Ha végeznek, a gesztenyefák alatt tánckert készül.

Sokat áldozott a nagyközség a felújításra, az építők munkája közel egymillió forintot ér. Berendezésre, felszerelésre a megyei tanács vb művelődésügyi osztálya és a módszertani központ is jelentős összeget adott. Egyik régebbi cikkünkben olvasóink panaszra nyomán írtunk a fürdőről is. A jogos panasz akkor így szólt: nincs víz a medencében. Ígéretet kaptunk annak idején a tanácselnöktől, hogy rendbehozzák a fürdőt, ha a kútfúrók munkáját siker koronázza. Most leírhatjuk legfrissebb értesülésünkre: kellemes környezetben május 1-től újra működik a sándorfalvi fürdő.

Ankét Újszeged közlekedési rendjéről

Szenvedélytől fűtött hangú levelekben, buszra várva a megállóban, baráti társaságban gyakori beszédtema még mindig az újszegedi autóbusszközlekedés közelmúltban megváltozott rendje. A módosítások a kezdeti néhány hétben a vártnál — és tegyük hozzá, a jogosnál — jobban feikavarták a kedélyeket. Azóta több mint két hónap telt el, a tapasztalatokat most már minden érdekelt tárgyilagossággal fogalmazza meg.

Erdemes hát összegezni az eddigi észrevételeket, köz-

sen keresni a további megoldási lehetőségeket. Az újszegedi népfrentbizottság, a pártalapszervezet, a városi tanács vb építési és közlekedési osztálya, valamint a Volán forgalomszervezői, számítva az újszegediek javaslataira, ankétot szerveznek a városrészi közlekedési gondjairól. Holnap, pénteken délután 5 órakor minden érdeklődő választ kap felmerült kérdéseire, a Rózsa Ferenc sugárút 5. szám alatti párházban rendezendő beszélgetésen.

Metrókocsik a Szovjetunióból

A Szovjetunióból kilenc metrókocsi érkezik az idén, amelyeket az észak-déli vonalon állítanak majd forgalomba. Dr. Várszegi Gyula, a Metró Beruházási Vállalat igazgatója elmondta, hogy az új szerelvények — amelyekből még 41 szükséges — nagyobb teljesítményű motorjukkal hamarabb felgyorsulnak és simábban, egyenletesebben közlekednek. A vonatok padjai „ülésállóbb” anyagokból és más formatervezéssel készülnek. A kocsik belsejében kapaszkodókat is felszerelnek.

A szovjet Mityicsi Vagon- és Gépgyárral — amely a vonatokat készíti — folytatott tárgyalásokon szó esett a később szállítandó szerelvényekről is. Eszerint az észak-déli vonalon 1980 után közlekedő kocsikba automatikus sebességváltók lesznek majd beépítve és a szerelvények automatikus vonatvezetéssel közlekednek majd. Ez annyit jelent, hogy a metrókocsi vezetőjének csak el kell indítania a szerelvényt, amelynek sebességét és a követési távolságot az előtte levő metrószelvény határozza meg, illetve befolyásolja.

Itthon is megterem a fehérje

Az állattenyésztésről szóló hivatalos jelentések évek óta fokozatos fejlődésről, az állatállomány tervszerű gyarapításáról tanúskodnak. Eddig tetemes mennyiségű külföldről vásárolt takarmányra volt szüksége az állattenyésztésnek. A táptakarmányok néhány nyersanyagának az utóbbi időben háromszorosára emelkedett az ára, és egyéb beszerzési nehézségek is támadtak. Általános törekvés most, hogy a termelő nagyüzemek lehetőleg maguk termeljék meg állatállományuk takarmány-szükségletét.

Tegnap délelőtt erről a témáról a termelés, a betakarítás és a veszteségmentes tárolás új, nagyüzemi módszereiről tanácskoztak Szegeden a mezőgazdaság szakemberei. Dr. Heróld István, a Debreceni Agrártudományi Egyetem docense a nagy fehérjetartalmú takarmányok kémiai — hangyasavas — tartósításának módszereit ismertette. Az egyetemen kidolgozott tartósítási eljárással a takarmányok 25—30 százalékkal több emészthető fehérjét őriznek meg. Külön előny, hogy ez a módszer leegyszerűsíti a munkaszervezést, és jelentős energiatakarékossághoz is vezet.

Takács Ferencnek, az agrárügyelet megyei szervezete alelnökének írásban beadott hozzászólása külföldi természeti példákra hivatkozva azt bizonyította többek között, hogy a lucerna-termelés átlaga a nálunk ismert hozamok többszörösére emelhető. Széll Sándor, a Szegedi Gabonatermesztési Kutató Intézet osztályvezetője az intézetben folyó kutatásokról, a kukorica fehérjetartalmának növekedését célzó biztató kérésekről adott számot. Ballabás Sándor, az Állattenyésztési Felügyelőség igazgatója gyakorlati példákat említve beszélt takarmánytermelési eredményeinkről, és a még ki nem használt lehetőségekről. Szorgalmazta a lucerna vetésterületének és termésátlagának növelését.

A tanácskozás előadásai és

Hétköznapiak A betét száma

Nem takarékbetétkönyvről akarok szót ejteni, tudom, annak a számához szinte engedélyre van szükség, hogy valakinek a tudomására adják. Az autóbussz-bérleteknek is van betétjük és számuk. Ha valaki igazolványt vált, akkor havonta vásárol hozzá bérlétszelvényt. Erre a kis szelvényeseké kell ráírni az igazolvány számát. A rendelkezés célja egyértelmű: megakadályozni, hogy többen is felhasználjanak egy betétet. Mert ugye, lehetnek olyan agyafúrt emberek is, akik megkockáztatják, hogy a családban két igazolvánnyal is rendelkeznek, de csak egy betétet vásárolnak, s felváltva utazik vele két ember is. Nem mintha ez a közlekedési vállalatnak nem volna mindegy.

Ezt elkerülendő, a bérlőtulajdonos köteles a havi betétszelvényére ráírni tíntával az igazolvány számát. De az emberi figyelem is gyarló. Sokan és sokszor elfelejtik átvezetni a számocskát. S mi történik egy ellenőrzés során: elveszik

az egész utazási paksamétát, betétestől, igazolvánnyal együtt. Ezt én nem tartom jó dolognak. Mit kellene helyette tenni? Van rá egy igen egyszerű javaslatom. Ha ilyen bérlétszelvényekkel találkozunk az ellenőr, ott, a helyszínen kérje meg, hogy szeme láttára írja föl a betétre igazolványa számát. Egyszer magam is hasonlóan jártam a felújr vasúti igazolvánnyal. Nem volt a fényképpel mellett saját kezű aláírásom. A kalauz föl-hívta a figyelmemet a hiányosság pótlására. Elővettem a tollamat, és odakanyarítottam a nevem, megnek, de csak egy betétet vásároltam, s felváltva utazik vele két ember is. Nem mintha ez a közlekedési vállalatnak nem volna mindegy.

Ezt elkerülendő, a bérlőtulajdonos köteles a havi betétszelvényére ráírni tíntával az igazolvány számát. De az emberi figyelem is gyarló. Sokan és sokszor elfelejtik átvezetni a számocskát. S mi történik egy ellenőrzés során: elveszik

Kartonpapír

A papír általában kurrens cikk, nagyobb iránta a kereslet, mint amekkora a kínálat. Logikusan következik ebből, hogy érdekes vele takarékoskodni. De az élet rendje mégis olyan, hogy a papír is bizonyos föladatok után — mivel betöltötte szerepét — számunkra már nem érdekes. Az újságot kiolvastuk, mi értelme volna odahaza tartogatni, vagy a csomagolópapírt is lehámozzuk és eldobjuk.

Aprópó, eldobjuk. Ez rendben is volna, de nem mindegy, hova dobjuk. A reklámbeli kisgyerek rászólt a nagymamára, amikor a kukába akarta dobni a fölösleges papírt, hogy az nem szemét, tessék neki átadni, majd elviszi a begyűjtőbe, s még egy kis zsebpénzhez is jut. Csak azt nem értem, sokan miért dobálják el a papírt az utcán. Na nem egy cukorka borítójáról van szó, hanem, mondjuk nagyobb

cikkek csomagolásához használt papirokról, hulláspapírról, dobozokról és hozzájuk hasonlókról. A minap is látom, hogy bűmes vele takarékoskodni. De az élet rendje mégis olyan, hogy a papír is bizonyos föladatok után — mivel betöltötte szerepét — számunkra már nem érdekes. Az újságot kiolvastuk, mi értelme volna odahaza tartogatni, vagy a csomagolópapírt is lehámozzuk és eldobjuk.

Aprópó, eldobjuk. Ez rendben is volna, de nem mindegy, hova dobjuk. A reklámbeli kisgyerek rászólt a nagymamára, amikor a kukába akarta dobni a fölösleges papírt, hogy az nem szemét, tessék neki átadni, majd elviszi a begyűjtőbe, s még egy kis zsebpénzhez is jut. Csak azt nem értem, sokan miért dobálják el a papírt az utcán. Na nem egy cukorka borítójáról van szó, hanem, mondjuk nagyobb

Tartalmában és formájában más

A világnézetünk alapjai tantárgy oktatásáról

Világnézetet oktatni, marxista, közösségi szemléletre nevelni: az egyik legösszetettebb és legfelelősségteljesebb iskolai, tanári feladat. Talán nehezebb is, mint szakismereteket, irodalmat, történelmet vagy természet-tudományokat tanítani, hiszen itt nem elegendő a tények, események, törvények elsajátítása. A világnézetnek nem egyszerűen megtanult anyagga, hanem meggyőződéssé kell válnia. A világnézetünk alapjai nem régen kapott helyet a középiskolai tantárgyak között. Kísérletképpen sok helyütt már évek óta oktatják, nem fölösleges tehát a tapasztalatok összegzése.

A tanárok közül többen hangsúlyozzák, a világnézetünk alapjai szintetizáló tantárgy. — Ez a véleménye dr. Schmidt Józsefnek, a Tiszaparti gimnázium tanárának is. Más órák anyagára, a társadalom- és természettudományokra épít, s ez magában hordozza, hogy nem is igen „szaladhat” előre; a már meglévő ismeretekre kell támaszkodnia. Szükségszerű, hogy a világnézetet oktató tanár saját tárgyai mellett — akár humán-, akár reáliszakos legyen — kellően tájékozódjék más tárgyakban is. Hiszen a történelem, a biológia vagy a fizika területéről egyaránt meríthet érveket, hogy órái meggyőzőek legyenek. A kongresszusi határozatok között olvashatjuk: „Minden szinten javítani kell a világnézetű oktatás és nevelés tartalmát és formát.” A középiskolákban ez elképzelhetetlen alapos felkészültség, a politikai események

ismerete, politikai szemlélet nélkül. Ahogy Sallai Jenő, a városi művelődési osztály főelőadója elmondta: a világnézetünk alapjait oktatók szinte kivétel nélkül elvégezték az Országos Pedagógiai Intézet tanfolyamát, többen marxista-leninista egyetemi végzettséggel is rendelkeznek. Csak alapos tájékozottsággal biztosítható, hogy a tanárt ne érje váratlanul a tanulók egyetlen kérdése sem.

S ahogy elmondták, kérdésekben nincs hiány. Ebből is látszik, ezek az órák nemcsak tartalomban, hanem formában is különböznek a többitől. A tanárok közül többen tudatosan fájóznak azon, hogy a világnézetünk alapjai ne legyen a szó szoros értelmében vett tantárgy! Inkább érdekes, izgalmas, gondolatébresztő vitává, közös beszélgetéssé váljon! A diákok mondhasák el véleményüket, a helytelen nézetek vitában tisztázódjanak, minél kevésbé érződjék a tanulás kényszere! Néhány iskolában tovább léptek, kísérletképpen megszüntették az osztályozást, de a módszer nem vált be. Észrevehetően csökkent az órák színvonala, az érettségire, továbbtanulásra készülő diákok „lazítottak”, elhanyagolták a tanulást. Pedig a filozófiái, politikai gazdaságtani alapfogalmak pontos elsajátítása e tantárgyban is szükséges. Alapvető tudás, az összefüggések ismerete nélkül a viták legvégében lógnak.

Jó néhány középiskolában sikerült aktív, politikai szemléletű közösségeket kialakítani, ahol a tanulók szívesen vesznek részt a világnézetű szakkör munkájában. Maguk döntik el, miről szeretnének hallani, felváltva tartanak rövid, ismertető előadásokat, azokkal a kérdésekkel is foglalkoznak, amelyek nem kaptak helyet a tananyagban: többek között filozófiatörténettel, a legaktuálisabb politikai eseményekkel.

A középiskolák negyedik osztályában oktatott világnézetünk alapjai — heti két-három órában — önmagában még nem képes meggyőződéssé marxista világnézetet kialakítani. Régi, sokat hangoztatott vélemény, melyre Darók Miklós, a Radnóti gimnázium tanára is hivatkozott: a világnézetű nevelésnek minden egyes órában helyet kell kapnia, természetesen nem erőltetetten, inkább szemléletben.

Ladányi Zsuzsa

Műszerek a föld mélyén

Vízszintellenőrzés a bányában

A Bakonyi Bauxitbánya Vállalatnál elkészült az automatikusan működő vízszintellenőrző diszpécserközpont, amelynek műszerfalán a regisztrálók képercenként jelzik minden egyes akna vízszintjét. A föld mélyén elhelyezett műszerek percről percre közvetítik mérési adataikat, és ennek alapján a központban szükség esetén beindítják vagy

leállítják a nagy teljesítményű szivattyúkat.

A vízszintellenőrző diszpécserközpont egyébként a Bakonyi Bauxitbányák saját rekonstrukciója, a maga nemében egyedülálló az európai bányák körében is. A vízszint állandó mérése óriási jelentőségű, hiszen a környező bauxitbányák mindegyike vízbetörés-veszélyes. (MTI)

Gazdag István